

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

De effectu contritionis. Quæstio 5.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

Ad tertium dicendum, quod pœna illa quantis ordinæ in purgatorio sustinet, non potest proprie peccatum satisfactio: quia satisfactio opus meritorium respicit: sed largo modo dicitur satisfactio, pœna dupliciter solutio.

QVÆST. V.

De effectu contritionis, in tres articulos diuisimodè: o

D E inde considerandū est de effectu contritionis operatur

¶ Circa quod queruntur tria. sicut & d

¶ Primo, verum peccati remissio sit contritionis patuit. quasi cau

¶ Secundo, verum contritio possit totaliter dispositio reatum pœna? Dispositio

¶ Tertio, verum parua contritio sufficiat ad accipiend tionem magnorum peccatorum? recipiend

ARTIC. I.

Vtrum peccati remissio sit contritionis effectus efficiend

16
Tho. ubi
sup. ar. 5
q. 1. &
sequens.

A D primum sic proceditur. Videtur, quod Ad pri

cati remissio non sit contritionis effectus. causa effi

lus enim Deus peccata remittit. Sed contritio causa di

sumus aliquantulum causa, quia actus noster est. lter etia

contritio non est causa remissionis culpæ. mentoru

¶ 2 Præterea, Contritio est actus virtutis. virtutem

virtus sequitur peccati remissionem: quia virtus peccata

culpa non sunt simul in anima. Ergo contritio Ad sec

est causa remissionis culpæ. vno mod

¶ 3 Præterea, Nihil impedit à perceptione alio mod

charitatis nisi culpa. Sed contritus ante con tur, actu

nem non debet accedere ad Eucharistiam. remission

nondum est consequutus remissionem culpæ. Ad ter

SED contra est, quod dicitur in glos. super stia perc

Psal. 50. Sacrificium Deo spiritus contribulatus. misionem

Contritio cordis est sacrificium, in quo peccat aliquis a

uuntur. culpa qu

¶ 1. & 2

¶ Præterea, Virtus & vitium eisdem causis rumpuntur & generantur, vt dicitur in 2. * Et

Sed per inordinatum amorem cordis, peccat

committitur. Ergo per dolorem ex amore d

Vtrum
D t
A trit

quantis ordinato causatum, soluitur: & sic contritio
 propriè peccatum delet.

RESPONDEO dicendum, quòd contritio potest
 dupliciter considerari, vel in quantum est pars sa-
 cramenti, vel in quantum est actus virtutis: & vtro-
 que modo est causa remissionis peccati, sed diuersi-
 modo: quia in quantum est pars sacramenti, primo
 operatur ad remissionem peccati instrumentaliter;
 sicut & de alijs sacramentis in prima * distinctione
 patuit. In quantum autem est actus virtutis, sic est
 quasi causa materialis remissionis peccati, eo quòd
 dispositio est quasi necessitas ad iustificationem.
 Dispositio autem reducitur ad causam materiale[m],
 si accipiatur dispositio, quæ disponit materiam ad
 recipiendum. Secus autem est de dispositione agen-
 tis ad agendum, quia illa reducitur ad genus causæ
 efficiens.

Ad primum ergo dicendum, quòd solus Deus est
 causa efficiens principalis remissionis peccati. Sed
 causa dispositiua potest etiam esse ex nobis: & simi-
 liter etiam causa sacramentalis: quia formæ sacra-
 mentorum verba sunt a nobis prolata, quæ habent
 virtutem instrumentalem inducendi gratiam, qua
 peccata remittuntur.

Ad secundum dicendum, quòd peccati remissio,
 uno modo præcedit virtutem & gratiæ infusionem, &
 alio modo sequitur: & secundum hoc, quod sequi-
 tur, actus à virtute elicitus potest esse causa aliqua
 remissionis peccati.

Ad tertium dicendum, quòd dispensatio Euchari-
 stiæ pertinet ad ministros Ecclesiæ: & ideo ante re-
 missionem peccati per ministros Ecclesiæ, non debet
 aliquis ad Eucharistiæ accedere, quamuis sit sibi
 culpa quoad Deum remissa.

ARTIC. II.

Utrum contritio possit totaliter tollere reatum pœnæ?

AD secundum sic proceditur. Videtur, quòd con-
 tritio non possit totaliter tollere reatum pœnæ,
 Quia

*Th. in 4.
 d. 1. q. 1.
 ar. 4. q. 4
 sent. d. 1.*

quia satisfactio & confessio ordinantur ad liberationem a reatu pœnæ. Sed nullus ita perfectus teritur, quin oporteat eum confiteri & satisfacere. Ergo contritio nunquam est tanta, quod deletur reatum.

Sap. II.

¶ 2 Præterea, In pœnitentia oportet esse quædam recompensatio pœnæ ad culpam. Sed aliqua pars per membra corporis exercetur. Ergo cum oportet ad debitam pœnæ recompensationem, ut peccator peccat quis, per hæc & torqueatur: videtur nunquam possit pœna talis peccati per contritio exsolui.

¶ 3 Præterea, Dolor contritionis est finitus pro aliquo peccato, scilicet mortali, debetur infinita. Ergo nullo modo potest esse tanta contritio, quod totam pœnam delet.

SED contra est, quod Deus plus affectum acceptat, quam exteriorem actum. Sed per exterioris actus absoluitur homo a pœna, & culpa. Ergo similiter per cordis affectum, qui est contritio, absoluitur.

¶ Præterea, Exemplum huius de Latrone, cui dictum est, Hodie mecum eris in Paradiso, propter unicum pœnitentiæ actum. Vtrum autem propter totum reatum per contritionem semper tollatur, dist. 14. quæsitum est, ubi hoc ipsum de pœnitentiâ quærebatur.

RESPONDEO dicendum, quod intentio contritionis potest attendi dupliciter. Vno modo, ex parte charitatis, quæ displicentiam causat: & sic contritio non tantum intendi charitatem in actu, quod contritio de se sequens merebitur non solum culpæ amotionem, sed etiam absolutionem ab omni pœna. Alio modo, ex parte doloris sensibilis, quem voluntas in contritione excitat: & quia ille etiam pœna quædam tantum potest intendi, quod sufficere ad deletionem culpæ & pœnæ.

Ad primum ergo dicendum, quod aliquis potest esse certus quod contritio sua sit sufficienter ad deletionem culpæ & pœnæ.

deletionem pœnæ & culpæ. Et idèd tenetur confite-
& satisfacere: maxime cum contritio vera non
erit, nisi propositum confitèdi habuisset annexum,
quod debet ad effectum reduci, etiam propter præ-
ceptum, quod est de confessione datum.

Ad secundum dicendum, quod sicut gaudium in-
terius redundat etiam ad exteriores corporis partes:
etiam dolor interior ad exteriora membra deri-
tur. Unde dicitur Prouerb. 17. Spiritus tristis exci-
tatur ossa.

Ad tertium dicendum, quod dolor contritionis
tamuis sit finitus quantum ad intensiõnem, sicut
etiam & pœna peccato mortali debita finita est; ha-
bet tamen infinitam virtutem ex charitate, qua infor-
matur: & secundum hoc potest valere ad deletionem
culpæ & pœnæ.

ARTIC. III.

*an parua contritio sufficiat ad deletionem ma-
gnorum peccatorum?*

18

D tertium sic proceditur. Videtur, quod contri-
tio parua non sufficiat ad deletionem magno-
rum peccatorum. Quia contritio est medicina peccati.
Sicut corporalis medicina, qua sanat corporalem mor-
tum, si minorẽ, non sufficit ad sanandum maiorem.
Ergo minima contritio non sufficit ad delendum ma-
gna peccata.

2 Præterea, supra dictum est *, quod oportet
de maioribus peccatis magis conteri. Sed con-
tritio non delet peccatum, nisi sit secundum quod
oportet. Ergo minima contritio non delet omnia
peccata.

q. 3. ar. 3

SED contra, Qualibet gratia gratum faciens, delet
omnem culpam mortalem. Quia simul cum ea stare
non potest. Sed qualibet contritio est gratia gratum
faciente informata. Ergo quantumcumque sit par-
ua, delet omnem culpam.

q. preced.

art. 1. q. 2.

ad 1. q.

q. 3. ar. 1. cor.

RESPONDEO dicendum, quod contritio (vt saepe
dicitur) est *, habet duplicem dolorem: vnum rationis,
qui

qui est displicentia peccati commissi: & hic esse adeo parvus, quod non sufficiet ad rationem contritionis, vt si minus displiceret ei peccatum quam debeat displicere separatio à fine: sicut amor potest esse ita remissus, quod non sufficiet ad rationem charitatis. Alium dolorem habet in se, & paruitas huius nõ impedit rationem contritionis, quia non se habet per se ad contritionem, sed ex accidenti ei adiungitur, & iterum non est testate nostra. Sic ergo dicendum, quod quicumque parvus sit dolor, dummodo ad contritionem sufficiat, omnem culpam delet.

Ad primum ergo dicendum, quod medicinales habent efficaciam infinitam ex virtute propria quæ in eis operatur: & ided illa medicina sufficit ad curationem parui peccati, sufficit ad curationem magni: sicut patet de baptismo, & magna & parua soluuntur: & simile est de contritione, dummodo ad rationem contritionis pertinet.

Ad secundum dicendum, quod hoc sequitur ex necessitate, quod vnus homo plus doleat de peccato quam de minori, secundum quod magis pugnat amori, qui dolorem causat. Sed si vnus haberet tantum de dolore pro maiori, quantum vnus habet pro minori, sufficeret ad remissionem culpæ.

QVÆST. VI.

De confessione, & eius necessitate, in sex articulos diuisa.

Conc. Trident. sess. 14 c. 5. de confess.

Deinde considerandum est de confessione, qua sex sunt consideranda. Primo, de confessionis necessitate. Secundo, de eius quidditate. Tertio, de ipsius ministro. Quarto, de qualitate. Quinto, de eius effectu. Sexto, de eius sigillo.

- ¶ Circa primum quaruntur sex.
- ¶ Primo, vtrum confessio sit necessaria ad salutem.
- ¶ Secundo, vtrum confessio sit de iure naturali.
- ¶ Tertio, vtrum omnes ad confessionem teneantur.
- ¶ Quarto, vtrum aliquis licite possit confiteri ab alio iure.